

AI och disciplinärenden

17 december 2024 kl. 14:00-16:00

Seminarium nr 5 i serien **Högskolan och AI – en seminariereserie i samverkan** som SUHF genomför under 2024.

Workshop Fall 3

Utredning angående anmälan om misstänkt vilseledande i det självständiga arbetet

Fall 3 - Utredning angående anmälan om misstänkt vilseledande i det självständiga arbetet

När seminariet planerades sökte arbetsgruppen fall som berörde försök till vilseledande genom att använda AI och som behandlats i disciplinnämnder och rättsinstanser. Vi fann främst fall där studenter fällts för att ha försökt vilseleda genom att låta AI generera texten vid skriftliga hemtentamen. Vi hittade inga fall som berörde rätten att använda AI vid skriftliga självständiga arbeten och vilken användning som i så fall skulle betraktas som försök att vilseleda.

Arbetsgruppen drog slutsatsen att det finns ett behov av att diskutera en sådan gränsdragning och beslöt att ta fram ett **fiktivt fall**. Fallet rör en student som blivit anmäld för att den misstänkt ha försökt vilseleda genom att låta AI utföra delar av arbetet. Det finns inga förbud att använda AI i kursen och studenten uppmuntras till att dra nytta av olika samarbeten.

Exempel på diskussionsfrågor:

Hur skulle ni

a/ bedöma fallet som det är?

b/ bedöma fallet om det funnit tydliga instruktioner om att all användning av AI måste redovisas

c/ bedöma fallet om instruktionerna för samarbete varit mer restriktiva

Utredning angående anmälan om misstänkt vilseledande

Student: Peter Jakobsson
Kurs: ABC24L "Självständigt arbete"
Nivå: Avancerad nivå
Kursens omfattning: 15 hp
Delprovets omfattning: 15 hp
Examinationsform: Självständigt arbete

Utredning

Kursen "Självständigt arbete" ingår i Magisterprogrammet i xxx. Kursen är en distanskurs med slutseminarium på campus och ges på svenska. Anmälan gäller prov som examineras som en självständig skriftlig vetenskaplig uppsats, med försvar, opposition, och en muntlig presentation av arbetet för praktiker.

Av anmälan framkommer att Peter Jakobsson lämnade in sin uppsats den 14 juni 2024. Rapporten från Ouriginal visar på 4 procent överlappning. Träffarna avser text med referens, 2 blockcitat samt rubriker och referenser.

Anmälaren uppfattar Peter Jakobssons forskningsöversikt som mycket omfattande och delar av teori- och metodavsnitten som mycket insiktsfulla. Men avsnitten skiljer sig mycket från andra delar av uppsatsen avseende struktur och språk. Vid granskning upptäcktes att den refererade texten ligger förhållandevis långt från den text som referenserna pekar på. Ibland saknas det som tas upp i texten i de avsnitt som intext-referensen pekar på. Detta gäller särskilt delar av teori- och metodavsnitten. Anmälaren ställde därför frågor till ChatGPT om teori och metod, och fann att den text som ChatGPT genererade hade större likhet med studentens text, än med texten i de referenser som studenten har angett. Av anmälan framkommer dessutom att Peter Jakobssons text har körts i en s.k. AI-detektor. Rapporten anger det som 32 procent sannolikt att teori- och metodavsnitten är AI-genererade. Det är visserligen lågt men anmälaren anser sig ha grundad misstanke om att studenten har använt AI för att generera dessa delar av sin text.

Peter Jakobsson uppger att texten bygger på hans egna översättningar och bearbetning av de refererade texterna. Hen har jämfört de egna översättningarna med översättningar i ett

översättningsprogram och på några punkter gjort förändringar men det mesta är hans egna formuleringar. Han kan inte förstå hur texterna kan ha blivit mer lika text från ChatGPT än texten som han har angett i referenserna.

Peter Jakobsson har redogjort i detalj för sin användning av AI. Han har uppfattat det som att det är okej att använda olika AI-applikationer som stöd i arbetet så länge han inte tar AI-genererade texter och slutsatser rakt av. Han har främst använt AI-applikationer för att ställa frågor till sin text, för att kontrollera översättningar, för att testa sin förståelse och för att testa sina analyser. Han har inte refererat till AI eftersom han läst att AI inte är en författare som skall refereras till. Texten är hans egen som han tar ansvar för. Han anser att han utnyttjat AI på samma sätt som han utnyttjat sin handledare och de studenter som gett synpunkter på hans arbete, det vill säga för att utveckla den egna texten.

Av studieguiden framkommer att syftet med det självständiga arbetet är att ”att studenten, inom ett för studieinriktningen relevant problemområde, utvecklar de kunskaper, färdigheter och förmågor som krävs för att kunna genomföra och redovisa en vetenskapligt underbyggd studie”. Det förekommer inga förbud mot att använda olika hjälpmedel som till exempel AI men studenten skall vara transparent med hur den utnyttjar andras texter och ge korrekta referenser. Examensmålen är tydliga med att det handlar om ett självständigt arbete och att studenten självständigt skall ”kunna formulera och avgränsa en vetenskaplig problemställning”, ”motivera och argumentera för ett lämpligt val av teoretisk utgångspunkt och vetenskaplig metod” och ”presentera en formellt och språkligt väl fungerande text” för att ta några exempel. Samtidigt framgår av studieguiden att studenten skall genomföra detta arbete i samråd med en handledare, enskilt och i grupp och att studenterna vid grupphandledning förväntas lägga fram delar av sitt arbete och få synpunkter på detta som de kan använda.

Anmälaren misstänker att Peter Jakobsson gått längre i sitt utnyttjande av AI och ”samarbetat” med AI på ett sätt som innebär att han vilseleder om ”vem” som egentligen ligger bakom centrala formuleringar och slutsatser.

Studentens yttrande

Peter Jakobsson har i skriftligt yttrande framfört i huvudsak följande.

Hen använde inte AI för att generera sitt självständiga arbete men för att få uppslag, ställa frågor, kontrollera sin förståelse och liknande. Hen använde till exempel ChatGPT för att få uppslag till problemställning kopplade till sitt valda kunskapsområde. Hen använde ASReview, som hen fått lära sig på en kurs för att sortera och välja de bästa artiklarna för sin kunskapsöversikt. Hen använde AI för att granska sina översättningar, för att sen formulera text på svenska och tog tillvara översättningsdelar, som hen tyckte var bättre än de egna. Hen har också använt analysstöd.

Genom hela arbetet har hen ställt frågor till AI av typen; hur kan man förstå det här begreppet? är teorierna förenliga med varandra? kan den här teorin, och den här metoden användas för att studera det här problemet? Hen menar att det är frågor som hen också ställt vid seminarierna och till sin handledare, frågor som de uppmuntras att ställa i kursen. Det står ingenstans att de inte får ställa samma frågor till AI och hen har inte tagit svaren rakt av utan använt dem för att utveckla sin egen text och sina egna argument, för att kontrollera och utveckla sin förståelse. Hen inser att hen kunde varit mer transparent men kan i övrigt inte se att hen gjort något fel. Hen vill betona att hen inte försökt vilseleda med sitt sätt att använda AI.